

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Som et led i udmøntningen af satspuljen for 2001 er der indgået aftale mellem satspuljepartierne om forskellige forbedringer for folkepensionister og førtidspensionister. Forbedringerne består dels i en ophævelse af reglen om tillæg for fiktiv indtægt og en ændring af reglerne for beregning af pensionstillæg til pensionister, der er gift eller samlevende med en person, som ikke modtager social pension. Merudgifterne, der er forbundet med lovforslaget, finansieres over satspuljen.

Ophævelse af reglen om tillæg for fiktiv indtægt

Efter de gældende regler forhøjes indtægtsgrundlaget for beregning af førtidspensionens grundbeløb og for beregning af folke- og førtidspensionisters pensionstillæg og personlige tillæg, hvis pensionisten har forringet sin økonomiske stilling ved bortgivelse eller lignende dispositioner. Bestemmelsen om forhøjelse af indtægtsgrundlaget omfatter - udover gaver og arveforskud - afkald på underholdsbidrag, afkald på retten til at sidde i uskiftet bo og afkald på falden arv.

Indtægtsgrundlaget forhøjes ved bortgivelse med 8 pct. af det beløb, hvormed formuen forringes, dog bortset fra et grundbeløb på 45.200 kr. (i 2000-niveau). Forhøjelsen af indtægtsgrundlaget gælder for en periode af indtil 10 år efter, at dispositionen er foretaget.

Da der kan bortgives relativt store beløb, uden at det medfører forhøjelse af indtægtsgrundlaget, finder reglen kun anvendelse i begrænset omfang. Endvidere er forhøjelsen, der beregnes med 8 pct., relativt høj set i relation til det nuværende renteniveau.

Der synes således ikke at være grundlag for at opretholde reglen, og ved at ophæve reglen opnås en administrativ forenkling.

Forslaget har virkning for bortgivelse eller lignende dispositioner, der foretages den 1. januar 2001 eller senere.

Ændring af regler for beregning af pensionstillæg til gifte m.v.

Efter lov om social pension gælder der en særlig regel for opgørelse af indtægtsgrundlaget ved beregning af pensionstillæg for pensionister, der er gift eller samlevende med en person, der ikke modtager social pension. Samlevende blev ligestillet med gifte i forhold til opgørelse af indtægtsgrundlag for pensionstillæg og personlige tillæg ved lov nr. 914 af 16. december 1998.

Indtægtsgrundlaget for beregning af pensionstillæg opgøres på grundlag af pensionistens og dennes eventuelle ægtefælles eller samlevers samlede indtægter. Indtægtsgrundlaget nedsættes, hvis ægtefællen eller samleveren har indtægter fra personligt arbejde, del-pension, kontanthjælp, sygedagpenge, arbejdsløshedsdagpenge, efterløn eller overgangsydelse. Indtægtsreguleringen er således mere lempelig, hvis ægtefællen eller samleveren modtager en af disse indtægstyper.

Baggrunden for denne lempeligere beregningsregel var den skatte- og pensionsomlægning, der trådte i kraft den 1. januar 1994. Omlægningen kunne isoleret set medføre, at en mindre gruppe af ægtepar kunne opnå meget beskedne reelle forbedringer - eller i særlige tilfælde direkte tab - hvis familiens indkomst var sammensat af social pension hos den ene og en forholdsvis begrænset arbejdsindkomst hos den anden ægtefælle.

Der er mellem aftaleparterne enighed om, at der er behov for at foretage en yderligere lempelse for de pensionister, der er gift eller samlevende med en person, der ikke modtager social pension.

Mindre end 10 pct. af alle førtidspensionister, som er gift eller samlevende med en ikke-pensionist, opnår fuldt pensionstillæg, og mere end 50 pct. får ikke udbetalt pensionstillæg. Der kan således være tale om en relativt stor nedsættelse af pensionstillægget for pensionister, der er gift eller samlevende med fx en erhvervsaktiv, selvom sidstnævntes indtægt er beskednen. For begge personer reduceres således den økonomiske fordel ved at arbejde.